Číslo jednací:

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 4. ledna 2017 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Lněničky a soudců JUDr. Petra Smrže a JUDr. Michala Hodouška, odvolání obžalované [jméno] [příjmení], [datum narození], proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. listopadu 2016, č.j. 3T 14/2016-596, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 trestního řádu se napadený rozsudek částečně zrušuje, a to ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se znovu rozhoduje tak, že obžalované [jméno] [příjmení] se podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku ukládá trest odnětí svobody v trvání šestnácti (16) let.

Podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku se pro výkon trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 11.11.2016 byla obžalovaná [jméno] [příjmení] uznána vinnou zvlášť závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku a odsouzena podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání devatenácti (19) roků. Podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku byla pro výkon trestu zařazena do věznice s ostrahou.

Podle skutkových zjištění soudu se zločinu dopustila tím, že v Tachově, dne 26.3.2016, v přesně nezjištěné době kolem 02.45 hodin, v Nádražní ulici č. 779, na podlaze v prostoru sprchy poté, co nečekaně po utajovaném těhotenství porodila živé, donošené a mimoděložního života plně schopné dítě ženského pohlaví, po předchozím uvážení dítě usmrtit, jej přikryla ručníkem a poté s časovým odstupem několika minut, za užití velké síly, pravou nohou obutou do plastové pantofle dvakrát šlápla novorozenci na hlavu a tímto jednáním mu způsobila zlomeninu pravé temenní kosti s roztržením vazivového spojení mezi temenními kostmi, rozsáhlé pohmoždění

především temenního laloku mozku vpravo, roztržení tvrdé pleny mozkové na konvexitě mozku, zakrvácení pod tvrdou plenou mozkovou, zakrvácení měkkých plen mozkových, rozsáhlé prokrvácení řídkého pojiva měkkých pokrývek lebečních, dva okrouhlé krevní výrony vlevo a vpravo na čele, okrouhlý krevní výron vpravo na tváři, krevní výron na bradě a otok měkkých tkání v pravé temenní krajině v rámci tzv. porodního nádoru, poté dítě dle předchozího plánu zabalila do ručníku a opustila ubytovnu v úmyslu jej vhodit do nedaleké řeky, kam se jí však pro vysílení porodem dojít nepodařilo, a proto se rozhodla dítě vhodit do kontejneru v blízkosti ubytovny, k čemuž nedošlo, neboť jí před ubytovnou vyhledal její druh [jméno] [příjmení], který dítě odnesl do objektu ubytovny a na místo přivolal v 03.18 hodin zdravotnickou záchrannou službu, která dítě odvezla k hospitalizaci do Fakultní nemocnice v Plzni, kde dítě v 05.04 hodin zemřelo, když bezprostřední příčinou smrti bylo poranění nitrolebních struktur při zlomení kostí lebky.

Proti tomuto rozsudku podala obžalovaná [jméno] [příjmení] včas odvolání. Odvolání odůvodnil její obhájce Mgr. [jméno] [příjmení]. Uvedl, že se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně nelze souhlasit, protože nebylo jednoznačně vyloučeno, že by obžalovaná nejednala ve stavu rozrušení způsobeném porodem. Znalecký posudek MUDr. Mgr. Miroslava Nesyby z oboru zdravotnictví, odvětví porodnictví je v podstatných rysech nepřezkoumatelný, tvrzení znalce si mnohdy odporují a znalec se skutečnostmi podstatnými pro závěr, že obžalovaná jednala ve stavu rozrušení způsobeného porodem, nezabýval. V tomto směru dále cituje odbornou literaturu (Soudní lékařství a jeho moderní trendy, autorů Jiřího Štefana, Jiřího Hladíka a kolektiv). Při stavu rozrušení způsobeném porodem dochází u rodičky ke změně duševního stavu a tato změna oslabuje její vůli a odolnost vůči vnitřním a vnějším vlivům a brzdí rozvinutí mateřského pudu. Ze znaleckého posudku znalců, kteří zkoumali její duševní stav je zřejmé, že obžalovaná je osobou simplexní a nezralá s podprůměrným intelektem, závislá na partnerovi a je bez kompetencí zvládnout zátěžové situace. V rámci přednesu před odvolacím soudem předložil nový znalecký posudek znalce z oboru zdravotnictví, odvětví porodnictví, gynekologie, který má, podle jeho názoru, prokazovat, že obžalovaná jednala v rozrušení způsobeném porodem. Bez ohledu na výrok o vině pak pokládá uložený trest za nepřiměřeně přísný, když soud hodnotil všechny důkazy výhradně v neprospěch obžalované. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadený rozsudek a přezkoumal i postup řízení, které jeho vynesení předcházelo. Shledal, že odvolání je částečně důvodné.

Předně má odvolací soud za potřebné zdůraznit, že skutková zjištění soudu prvního stupně považuje za naprosto správná a úplná. Z důkazů, které měl soud prvního stupně k dispozici, a které řádně provedl, ani nelze dojít k jinému závěru. Zmiňované„ rozrušení způsobené porodem“ na místě nepochybně bylo, protože porod je pro rodičku vždy stresující záležitostí, rozhodně však nedosahovalo takové intenzity, aby podstatným způsobem ovlivnilo duševní stav obžalované. V tomto směru lze plně odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku, které vychází z jasných a jednoznačných závěrů znalce porodníka-gynekologa. Na rozdíl od odvolatelky, nepokládá odvolací soud znalecký posudek za nekvalitní nebo nepřezkoumatelný a rozhodně v něm nespatřuje rozpor s obecně uznávanou odbornou literaturou. Doplnění dokazování v tomto směru nepokládá za důvodné, jednak proto, že původní posudek nemá za vadný, když ani odvolatel jasně neoznačil žádné takové skutečnosti, ke kterým původní znalec nepřihlédl, ač měl, jednak proto, že prokazovaná skutečnost nemůže nijak ovlivnit závěr soudu o vině obžalované. Účelem nového posudku je zřejmě dosáhnout mírnější právní kvalifikace trestným činem„ vraždy novorozeného dítěte matkou“ podle § 142 trestního zákoníku. Tato privilegovaná skutková podstata však míří na zcela odlišnou situaci. U matky, to je osoba, která porodí dítě, vzhledem k rozrušení a hormonálním změnám v organismu, dojde k takové změně její psychiky, že se zachová zcela v rozporu s běžnými etickými, morálními a dalšími hodnotami a v důsledku toho usmrtí naprosto neplánovitě čerstvě narozené dítě. V tomto případě však obžalovaná úmysl

usmrtit po porodu své dítě pojala už předem, jak je jednoznačně zřejmé, jak z jejího doznání, tak z toho, že těhotenství tajila, na příchod dítěte se nijak nepřipravovala a nevytvořila si k němu předpokládaný mateřský vztah.

Za této situace neshledal odvolací soud pochybení ani v právní kvalifikaci jednání obžalované. Je třeba zdůraznit, že obžalovaná pojala úmysl„ zbavit“ se dítěte už před porodem a že poté, co se dítě narodilo, vlastně pouze realizovala tento svůj předem pojatý záměr. Proto také byla, zcela správně, uznána vinnou nikoliv podle 1. odst. § 140 tr. zákoníku, ale podle 2. odstavce tohoto ustanovení, tedy, že se činu dopustila„ po předchozím uvážení“. Takové„ předchozí uvážení“ totiž jednoznačně vylučuje možnost posouzení jejího jednání podle ustanovení § 142 tr. zákoníku. Není totiž možné„ předem uvážit“, že dojde k „ rozrušení způsobenému porodem“.

Pokud jde o uložený trest, má odvolací soud za to, že soud prvního stupně poněkud přecenil některé okolnosti významné pro jeho výměru.

Osoba obžalované se typově nijak nevymyká ze skupiny pachatelek této trestné činnosti. Jedná se vždy o ženy, které se usmrcením dítěte snaží řešit svůj vztah s mužem (druhem), případně svízelnou životní situaci. Vyřešení tohoto„ problému“ jednoznačně upřednostňují nad životem svého dítěte. Jedná se zpravidla o ženy, které z různých důvodů nejsou schopny racionálního přístupu a ve stresu z blížícího se porodu vyhledávají naprosto nepřijatelná řešení. Nejedná se o typické pachatelky kriminální činnosti, jejich jednání je provázeno bezradností, odkládáním řešení a nebetyčnou hloupostí. Obžalovaná [jméno] [příjmení] učinila řadu špatných rozhodnutí, které pak kulminovaly usmrcením poškozené. Ve všech případech měla možnost rozhodnout se jinak, avšak její povahové vlastnosti i podstatně omezená inteligence ji ke správnému řešení nevedly. Tento závěr nijak nesouvisí s příčetností obžalované. Odvolací soud se pouze snaží„ vysvětlit“ nepochopitelné chování obžalované.

Pokud jde o okolnosti případu, pak jediným rozdílem oproti jiným případům je způsob spáchání činu. Dupnout na hlavičku čerstvě narozeného dítěte je skutečně zavrženíhodný způsob jeho usmrcení a vyžaduje notnou dávku otrlosti a bezcitnosti. Nelze souhlasit s tím, že přitěžující okolností je naplnění více znaků kvalifikované skutkové podstaty. Druhý odstavec § 140 trestního zákoníku totiž není kvalifikovanou skutkovou podstatou odstavce prvního, ale samostatnou skutkovou podstatou. Nicméně při úvaze o výši trestu lze odlišnost v základní skutkové podstatě zohlednit pro mnohem vyšší společenskou škodlivost. Žádnou další přitěžující okolnost odvolací soud neshledal. Smrt dítěte je už znakem skutkové podstaty a je přitom nepodstatné, jak je dítě staré. Motivace jednání obžalované, jak je uvedeno shora, není nijak výjimečná, ani její chování po činu. Zohlednit však lze doznání obžalované, byť k objasnění její trestné činnosti zásadním způsobem nevedlo.

Ze všech shora uvedených důvodů se trest uložený při horní hranici trestní sazby jeví trestem nepřiměřeně přísným. Odvolací soud proto výrok o trestu zrušil a s přihlédnutím ke shora uvedeným skutečnostem uložil obžalované trest blíže spodní hranici zákonné trestní sazby. Shodně jako soud prvního stupně a ze stejných důvodů zařadil obžalovanou pro výkon trestu do věznice s ostrahou.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný.

Lze však proti němu podat dovolání do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Odsouzený může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Důvody dovolání jsou uvedeny v § 265b, jeho obsah v § 265f trestního řádu.

Praha 4. ledna 2017

JUDr. Jiří Lněnička a
předsedkyně senátu